

Podoba *proj za nás* vytváří rozsáhlý areál na jihu Čech s přesahem na jižní Klatovsko a Domažlicko, dále do centrálního a jižního úseku přechod. nářečí čes.-mor. a do záp. části nářečí střm. V odděleném ostrůvku byla zachycena též na Zábřežsku, užívá se jí rovněž ve Slezsku, zvl. na vých. Opavsku s Příborskem a v přechod. nářečích česko-polských.

Obě podoby se v nestejně míře vyskytují v městské mluvě, spojení *proj ženeš* bylo zachyceno pouze v Táboře a v Č. Budějovicích, spojení *proj za nás* pak ve většině jč. měst, s výjimkou měst pohraničních.

4 —

5 a) —

b) *proj za nás* Ru 3

7 Při výzkumu se sledovala disimilace také ve skupení sykavka + hláska *ř* (u položky přes řeku 2217). Podoba *přej řeku* vytváří souvislý areál téměř v celé jč. nářeční oblasti (s výjimkou širokého Jindřichohradecka s Telčskem), oddělené ostrovy pak v jižní a střední části nář. čes.-mor. s přesahem na sev. Znojensko.

Bá

303 a) *sed'te* imp. (1724) — *mapa s. 425*

b) *zaplat'te* imp. (1965)

c) *bud'te* imp. (2482)

spad dolů (2219)

hrabat seno (2220)

1 M a) *sejte*

b) *zaplajte*

c) *bujte*

2 Mapa pozitivně zachycuje disimilovanou výslovnost dvou závěrových zubnic na morfologickém švu v imperativních tvarech 2. os. pl. *sed'te*, *zaplat'te*, *bud'te*. Nářeční podoby *sejte*, *zaplajte*, *bujte* jsou kartografovány v jednom společném makroareálu znázorňujícím jejich maximální výskyt (zde se jich užívá zpravidla nedubletně). Mapovány byly i přesahy jednotlivých podob na ostatním území (užívané obvykle v dubletě s podobou existující ve spis. jazyce).

3 Disimilovaná výslovnost dvou závěrových zubnic je ve zkoumaných případech typická pro celou jz. polovinu Čech (nář. jzč. s přesahem do jz. části nářečí střč.). Mimo tento areál se nejčastěji užívá obměna *bujte*, byla znamenána především v oblasti střč. s přesahem na Mladoboleslavsko a Královéhradecko; podoby *sejte* a *zaplajte* jsou o něco řidší, vyskytují se ještě ve vých. části střč. nářečí, odkud zasahují do přilehlých úseků nář. jzč. a dále do jižní části oblasti čm. a na Znojensko. Zachyceny byly i na sev. Boskovicku a na Zábřežsku.

Města s tradičním osídlením (uvnitř makroareálu disimilovaných podob) se shodují se svým vesnickým okolím, ve městech pohraničních se tento jev nevyskytuje.

4 —

5 —

7 Mezislovní disimilace ve skupinách dvou závěrových hlásek (*spad dolů* 2219) a závěrové + sykavky (*hrabat seno* 2220) se samostatně nezpracovávaly; nář. podoby *spaj dolů* a *hrabaj seno* jsou typické především pro nářečí jzč. s řidšími přesahy do sousedních oblastí. Podobná disimilovaná spojení byla zapsána i mezi českými obyvateli v Rumunsku, konkrétně v b. Ru 2 (*aj dá pokoj, aj t'e pošle, aj ce de najist*).

Bá

Souhláskové skupiny **dn**, **nn**

Ve skupině dvou stejných souhlásek stojících mezi samohláskami dochází na většině území k splývavé výslovnosti, v jistých oblastech se však zachovává geminovaná výslovnost (s dvojí tenzí), někdy se vyslovuje jedna souhláska delší (s déle trvající tenzí). Z případů náležitých (jako *kamenný*, *Anna*), kde mezi stejnými souhláskami probíhá slabičný šev, se zdvojená výslovnost přenesla i na souhlásky od původu jednoduché (*dřevěnný*, *slaměnný*).